

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **Ing. L. K.**, zastoupen Auditorskou a daňovou kancelář, s.r.o., IČ: 649 39 090, se sídlem Praha 1, Vodičkova 41, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se podáním žaloby dne 13. 11. 2012 domáhal u Městského soudu v Praze ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu. Uváděl, že dne 28. 12. 2009 podal žádost o zřízení datové schránky daňového poradce a Ministerstvo vnitra zřídilo dne 15. 1. 2010 datovou schránku podnikající fyzické osoby – daňového poradce a byl jí připojen identifikátor „...“. Žalovaný bez jakéhokoli oznámení a v neznámé době měl změnit identifikaci této datové schránky a vymazat slova „daňový poradce“ z jejího názvu, změnit také údaje o adrese.

Žalobce ve svém podání tvrdil, že se o změnění údajů datové schránky dozvěděl až dne 30. 9. 2012 a domáhal se, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování žalobcova práva spočívajícího v evidenci identifikace datové schránky ID: „...“, které nebyly uvedeny v žádosti ze dne 28. 12. 2009, a aby žalovanému byla uložena povinnost identifikaci datové schránky uvést do původního stavu.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 8. 1. 2013 odkázal na ustanovení § 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož byla datová schránka žalobce s identifikátorem „...“ zřízena a uvedl, že ke změně došlo dne 6. 9. 2012 v souvislosti s napojením informačního systému datových schránek na základní registry, konkrétně na registr osob podle § 24 až 28 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný dále sdělil, že žalobce je rovněž držitelem datové schránky podnikající fyzické osoby – daňového poradce s identifikátorem „...“. Na rozdíl od datové schránky podnikající fyzické osoby jsou identifikační údaje k této „profesní“ datové schránce získávány od Komory daňových poradců. Z metodického pokynu Generálního finančního ředitelství vyplývá, že správce daně je povinen doručovat všechny dokumenty vztahující se k výkonu daňového poradenství do datové schránky daňového poradce a nikoli do datové schránky podnikající fyzické osoby.

Městský soud v Praze ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalobce ve svém podání souhlasil s takovýmto postupem a žalovaný se k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního nevyjádřil.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze rozhodoval podle § 87 odst. 1 soudního řádu správního na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 4 odst. 2, 3 zákona o elektronických úkonech podnikající fyzická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky podnikající fyzické osoby. Datovou schránku podnikající fyzické osoby zřídí ministerstvo bezplatně advokátu, daňovému poradci a insolvenčnímu správci bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence. Ustanovení odstavce 2 se použije pro advokáty, daňové poradce a insolvenční správce obdobně.

Podle § 15 odst. 7 zákona o elektronických úkonech Komora daňových poradců České republiky bezodkladně informuje ministerstvo o zápisu osoby do seznamu daňových poradců, o údajích vedených o osobě v seznamu daňových poradců nezbytně nutných pro zřízení datové schránky a jejich změnách a o výmazu osoby ze seznamu daňových poradců.

V inkriminované věci soud zjistil, že žalobce disponuje profesní datovou schránkou daňového poradce s identifikátorem „...“, a že identifikační údaje k této „profesní“ datové schránce žalobce žalovaný získal od Komory daňových poradců.

Z pokynu GFŘ – D – 7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek ze dne 21. 12. 2011, č. j. 35136/11-2110-011826, soud zjistil k osobám uvedeným v ustanovení § 4 odst. 3 zákona o elektronických úkonech:

- má-li daňový poradce zřízenou pouze datovou schránku „fyzické osoby“ – doručuje správce daně do této datové schránky pouze písemnosti, které se netýkají jeho podnikatelské činnosti;
- má-li daňový poradce zřízenou pouze datovou schránku „podnikající fyzické osoby“ – doručuje správce daně do této datové schránky pouze písemnosti ve věci jeho vlastní daňové povinnosti daňového poradce;
- má-li daňový poradce zřízenou pouze datovou schránku „profesní datovou schránku“ – doručuje správce daně do této datové schránky písemnosti vztahující se k jeho činnosti daňového poradce.

Z citovaného pokynu GFŘ – D – 7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek potom vyplývá, má-li daňový poradce zřízeny dvě datové schránky (fyzická osoba + podnikající fyzická osoba nebo fyzická osoba + profesní datová schránka nebo podnikající fyzická osoba + profesní datová schránka) nebo dokonce tři datové schránky (fyzická osoba + podnikající fyzická osoba + profesní datová schránka) postupuje správce daně při doručování do jednotlivých datových schránek podle shora uvedeného pravidla.

Podle § 20 odst. 1 zákona o elektronických úkonech Ministerstvo

- a) zajistí připojení kvalifikovaného časového razítka k datové zprávě odeslané z datové schránky,
- b) dodá datovou zprávu odeslanou z datové schránky do datové schránky osoby, která je odesílatelem označena jako adresát,
- c) oznámí odesílateli, že datová zpráva, kterou odeslal, byla dodána do datové schránky adresáta, a toto oznámení označí uznávanou elektronickou značkou,
- d) vyrozumí adresáta o dodání datové zprávy do jeho datové schránky na jím zvolenou elektronickou adresu nebo jiný technický prostředek pro vyrozumění; adresát je v tomto případě povinen uhradit náklady, které ministerstvu v souvislosti s vyrozuměním vznikly, s výjimkou, bylo-li vyrozumění učiněno na adresátem zvolenou elektronickou adresu,
- e) oznámí odesílateli, že datová zpráva, kterou odeslal do datové schránky adresáta, byla doručena, a toto oznámení označí uznávanou elektronickou značkou ministerstva; to neplatí, jde-li o dokument podle § 18a,
- f) oznámí odesílateli, že datová schránka, do které odeslal datovou zprávu, neexistuje,
- g) oznámí odesílateli, že datová schránka, do které odeslal datovou zprávu, je znepřístupněna, a to i zpětně,
- h) oznámí odesílateli, že datová schránka, do které odeslal datovou zprávu, byla zrušena,
- i) vede evidenci o datu a času události podle tohoto odstavce včetně identifikace datové zprávy, odesílatele a adresáta.

Z citovaného ustanovení zákona o elektronických úkonech tedy nevyplývá povinnost žalovaného správního orgánu oznámit částečnou změnu v identifikaci datové schránky. Základní pravidla pro zřizování datové schránky fyzické osoby upravuje § 3 zákona o elektronických úkonech. Fyzické osobě (nepodnikající) se datová schránka zřídí výlučně na její žádost, a to jen jedna datová schránka každé fyzické osobě. Pokud jde o fyzické osoby podnikající, i zde platí princip, že se jim datová schránka zřídí na žádost, nikoli povinně. Advokáti, daňoví poradci a insolvenční správci jsou však výjimkou, neboť v jejich případě zákon stanoví obligatorní zřízení datové schránky (§ 31 odst. 1 zákon o elektronických úkonech).

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. července 2010, č. j. 7 Afs 46/2010 – 51, mj. konstatoval, že na základě zákona o elektronických úkonech byly datové schránky bez podání žádosti zřízeny pro orgány veřejné moci, právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, právnické osoby zřízené zákonem, organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a insolvenční správce, a to do 90 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Pro tyto subjekty je používání datových schránek povinné. Na advokáty a daňové poradce dopadá ust. § 31 odst. 3 citovaného zákona, které stanoví, že ministerstvo zřídí advokátu a daňovému poradci datovou schránku podnikající fyzické osoby prvním dnem prvního kalendářního měsíce třetího roku po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Tím není dotčeno právo advokáta a daňového poradce na zřízení datové schránky podnikající fyzické osoby na žádost. V ust. § 4 odst. 2 zákona o elektronických úkonech je stanoveno pravidlo, že podnikající fyzická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky podnikající fyzické osoby. Z tohoto pravidla, že podnikající fyzická osoba může mít zřízenou pouze jednu datovou schránku podnikající fyzické osoby bez ohledu na počet podnikatelských činností, platí výjimka ve vztahu k advokátům, daňovým poradcům a insolvenčním správcům. Jak vyplývá z důvodové zprávy, pro advokacii, daňové poradenství a insolvenční správce se zřizuje samostatná datová schránka podnikající fyzické osoby. V praxi to znamená, že např. insolvenční správce, který je současně překladatelem podnikajícím podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, bude mít ze zákona zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby pro insolvenční správce a může si nechat zřídit na žádost datovou schránku podnikající fyzické osoby pro překladatelství, popř. další podnikatelské činnosti. Totéž platí v případě, že insolvenční správce vykonává také advokátní praxi. V současné době tedy může nastat situace, že např. insolvenční správce, který má ze zákona zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby pro insolvenční správce, a současně vykonává advokátní praxi, nemusí mít do uplynutí lhůty podle ust. § 31 odst. 3 zákona o elektronických úkonech zřízenou datovou schránku podnikající fyzické osoby pro výkon advokacie. Totéž platí, je-li insolvenční správce současně daňovým poradcem.

V citovaném rozsudku tedy Nejvyšší správní soud řešil otázku datových schránek a za jakých okolností je správní orgán oprávněn do datových schránek adresátů doručovat. Předmětem sporu bylo, zda advokátovi a insolvenčnímu správci v jednom, kterému ze zákona může/musí být zřízeno více datových schránek, je možno doručovat do jakékoliv schránky. Nejvyšší správní soud došel k závěru, že to, že má subjekt datovou schránku, neznamená, že mu lze do ní vždy doručovat jakékoliv písemnosti. Nemá-li advokát/daňový poradce zřízenou datovou schránku jako advokát/daňový poradce, avšak má zřízenou datovou schránku z jiného titulu (datová schránka fyzické osoby na žádost), nelze mu do této doručovat písemnosti ve věci zastoupení jeho klientů. Výsledek tak je takový, že advokát/daňový poradce si může na žádost zřídit např. datovou schránku fyzické osoby a tuto pak používat pro účely podání daňových subjektů.

Podle § 82 soudního řádu správního každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

V inkriminované věci je nesporné, že se žalovaný nedopustil žádného protiprávního jednání, resp. nezákonného zásahu vůči žalobci, když podle § 4 odst. 2 zákona o elektronických úkonech podnikající fyzická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky

podnikající fyzické osoby. Ze zákona o elektronických úkonech, z citovaného pokynu GFŘ – D – 7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek, jakož i citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 46/2010 – 51 jednoznačně totiž vyplývá závěr, že daňový poradce může mít pouze jednu profesní datovou schránku.

Městský soud v Praze s ohledem na shora uvedená zjištění podané žalobě nevyhověl a podle § 87 odst. 3 soudního řádu správního jí zamítl jako nedůvodnou tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního a contrario, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. srpna 2014

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová